

Uitnodiging

Conferentie Kritisch Burgerschapsonderwijs in het mbo: **autonoom in je beroep**

Op 23 januari delen we ruim 4 jaar (praktijk)onderzoek. Er is een divers aanbod door deelnemende docenten (en studenten), onderzoekers en onderwijsdenkers van de werkplaats. Workshops, lezingen en werksessies worden verzorgd. Je kunt bijvoorbeeld zelf aan de slag met je eigen lesmateriaal, je eigen kritisch denken oefenen of formatieve toetstaken ontwerpen.

We presenteren daarnaast ons nieuwe praktijkboek. De conferentie is primair bedoeld voor docenten in het mbo. Tevens interessant voor lerarenopleiders, beleidsmakers en management.

Maandag 23 januari 2023

Locatie: Padualaan 97, Utrecht (Hogeschool Utrecht)

09:30 inloop | 10:00 aanvang | 16:30 einde

De conferentie wordt georganiseerd door de onderzoekswerkplaats burgerschap, met als titel *Democratisering van kritisch denken*. De onderzoeksgroep heeft zich als doel gesteld om het burgerschapsonderwijs in het Nederlandse mbo kritischer en inclusiever te maken. Kritisch denken is niet alleen voor hbo'ers en wo'ers, maar juist het mbo is uitermate geschikt om het te oefenen. Niet omdat mbo-studenten niet kritisch kunnen denken, maar juist voor hun beroepen en rol in de democratie is het van essentieel belang dat zij in staat zijn autonoom hun beroep en burgerschap vorm te geven. Burgerschap niet als apart vak, maar geïntegreerd in het beroepsonderwijs. Aan de hand van onderstaand programma willen we laten zien hoe we hier de afgelopen jaren aan gewerkt hebben. In alle workshops staat het opleiden tot kritisch professional en burger centraal.

Programma

09:30 – 10:00 uur	Inloop
10:00 – 10:30 uur	Opening door Johan Spronk, Piet van der Ploeg en Daan van Riet
10:45 – 15:00 uur	Workshoprondes incl. verzorgde lunch
15:10 – 15:45 uur	Afsluiting door Trudy Vos en Daan van Riet
15:45 – 16:30 uur	Borrel

Workshops

Workshop	Omschrijving
<p>Ontwerpen van onderwijs</p> <p>Michel van Dalen, Maurice Belmer, Anouk Geelen, Reinhilde Duyverman, Cynthia Roessink & Anouk Zuurmond ROC Midden Nederland & Hogeschool Utrecht</p>	<p>In deze workshop zullen de docenten van het Sport College, het Beauty College en het Welzijn College van ROCMN laten zien hoe de uitgangspunten van de Werkplaats zijn vertaald in concrete lesontwerpen. Met de deelnemers gaan we tijdens deze sessie specifiek aan de slag met de toets-opdrachten die ontwikkeld zijn om de kritische verantwoordelijkheid van studenten in kaart te brengen.</p>
<p>Kritische denkvaardigheden voor Entreestudenten</p> <p>Ron Vreeswijk & Karin Vermeulen ROC van Twente</p>	<p>In deze bijeenkomst vertellen we hoe kritische verantwoordelijkheid een plek kan krijgen binnen de Entreeopleiding. We geven aanbevelingen, vertellen over valkuilen en gaan daarna gezamenlijk lesmateriaal ontwikkelen dat je nog de volgende dag in kunt zetten in de praktijk. Ook voor niveau 2.</p>
<p>Kritisch denken als desem in het curriculum</p> <p>Klaas Bosma & Bart Eugelink ROC van Twente</p>	<p>Kritische denkvaardigheden zijn nu vaak als expliciet leerdoel ondergebracht bij Burgerschap en een aantal vaardigheden, met name argumenteren, komen ook terug bij Nederlands. Is dit echter voldoende om studenten kritisch (verantwoordelijk) te leren denken en handelen?</p> <p>In deze workshop laten we zien hoe je op basis van de visie van de werkplaats een in het curriculum geïntegreerde leerlijn kritisch denken kan ontwikkelen, met als kern dat bij alle opleidingsonderdelen studenten uitgedaagd worden tot een kritisch verantwoordelijke houding. De manier waarop dit gebeurt bij de Juridisch-administratieve opleidingen van het ROC van Twente fungeert daarbij als voorbeeldcasus. In de workshop verkennen de deelnemers hoe zij in hun eigen opleiding hiermee aan de slag kunnen.</p>
<p>Laurence Guérin ROC van Twente</p>	<p>Laurence Guérin, practor burgerschap en lector wereldburgerschap, verzorgt een praktische workshop op basis van haar onderzoek. Deze workshop wordt z.s.m. verder ingevuld.</p>
<p>Burgerschap door ontvorming</p> <p>Piet van der Ploeg Rijksuniversiteit Groningen</p>	<p>Echt burgerschap vormend kan beroepsonderwijs enkel zijn voor zover het ontvormend is. Kern-kenmerk van burgerschap is verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid begint waar vanzelfsprekendheid eindigt. Vandaar.</p>
<p>Samenwerken in een docentenontwikkelteam</p> <p>Susan McKenney & Karin Vermeulen Universiteit Twente & ROC van Twente</p>	<p>Hoe werken docenten van verschillende opleidingen samen om vernieuwende lessen te maken? En wat gebeurt er als dat gekoppeld is aan onderzoek naar die samenwerking? Wat kun je (van elkaar) verwachten en wat zijn mogelijkheden? Deze workshop geeft je een voorproefje van het samenwerken in een docentenontwikkelteam en hoe onderzoek dienend kan zijn voor zowel het team zelf als voor anderen met vergelijkbare ambities.</p>
<p>Diversiteit in de lesstof</p> <p>Iris Geel & Daan van Riet Oud student ROC Midden Nederland & Hogeschool Utrecht</p>	<p>Verschillende perspectieven innemen hoort bij kritisch denken. In deze workshop gaan we praktisch aan de slag, waarbij de kappersopleiding van ROC Midden Nederland als voorbeeldcasus dient. We laten zien hoe je een les inclusiever kan maken, door aandacht te besteden aan diversiteit met hulp van je lesstof.</p>

<p>#MBOstem: de student als kritische partner</p> <p>Joris Poffers & student Jochem Bosgra ROC van Twente</p>	<p>In 2020 is #MBOstem opgericht. Een initiatief van studenten van het ROC van Twente in samenwerking met het Practoraat Burgerschap. Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2021 werden de Twentse lijsttrekkers kritisch door studenten bevraagd over belangrijke onderwerpen als woningbouw, veiligheid en het belang van mbo'ers in Twente. #MBOstem is geëvalueerd en verbeterd. In 2023 zijn er verkiezingen voor de Provinciale Staten. Zes studentpartners en twee docentpartners gaan aan de slag met het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van verschillende onderwijsactiviteiten. Zo wordt er een lessenserie ontworpen, podcasts opgenomen én wordt social media ingezet om de Overijsselse lijsttrekkers te benaderen. In deze workshop leggen we uit wat het belang is van pedagogische partnerschappen en wat het bij kan dragen in kritische burgerschapsvorming.</p>
<p>Zicht op kritische verantwoordelijkheid</p> <p>Michiel Waltman Cito</p>	<p>Een praktische workshop waarin je als docent aan de slag gaat met toetstaken die zicht geven op de ontwikkeling van kritisch burgerschap van studenten. We laten met voorbeelden zien welke levensechte situaties je studenten hiervoor kan voorleggen en hoe je studenten effectieve feedback geeft om ze verder te helpen.</p>
<p>Kritisch denken op basis van verbinding</p> <p>Ilse Hoffman & Mirjam Kruger ROC Midden Nederland</p>	<p>In het mbo zijn de vaklessen en beroepspraktijk van groot belang. Wat echter belangrijker is, is de verbinding tussen docenten en studenten. Verbinding is de basis voor het begeleiden van onze studenten en daarmee ook de basis voor het stimuleren van kritisch denken. Met voorbeelden vanuit de teambijeenkomsten van de opleiding Dienstverlening Helpende Zorg en Welzijn voor anderstalige studenten (mbo-2) van ROC Midden Nederland, en met beelden en casussen wordt dit verder toegelicht.</p>
<p>Denken over kritisch denken</p> <p>Ward van der Meiden ROC van Twente</p>	<p>Kritisch denken, hoe lang heb jij er over nagedacht wat dat nu precies inhoudt? Hoe jij kritisch denken definieert staat aan de basis van jouw kritisch denken onderwijs. Wil je werken aan vaardigheden, houdingen of intuïtie? En als je dan weet waar je aan wilt werken, hoe kun je dit dan het beste doen?</p> <p>In deze workshop word je aan het denken gezet over kritisch denken, kijken we naar wat kritisch denken in ieder geval niet is, worden verschillende stromingen van denken over kritisch denken besproken en wordt onderzoek naar didactische strategieën aangehaald.</p>

Keuzes maken uit de workshops kan op de dag van de conferentie zelf.

Locatie

Padualaan 97, Utrecht. Het is een locatie van de Hogeschool Utrecht, Instituut Archimedes (lerarenopleidingen). We adviseren je om met het OV te komen, want er is een beperkt aantal parkeerplaatsen. De locatie is op 50 meter afstand vanaf tramhalte Padualaan.

Aanmelden

Via [deze link](#). Graag tot dan!

Contact

Laura Martens
l.martens@rocmn.nl